

kaçan ve birbirlerine karıştırdıkları iki tip "duruş"un mümkün olabileceğini ileri sürmektedir.

N. Ş. KÖSEMİHAL

MİKEL DUFRENNE: La Personnalité de Base, Paris, Presses Universitaires de France, 1953, 345 sahife.

Bilindiği gibi Amerikalılar bugün kişilik, Toplum, kültür diye birbirinden farklı üç alan üzerine dikkatlerini toplamışlardır. Bunlardan birincisi psikolojinin, ikincisi Sosyolojinin üçüncüsü de kültür Antropolojisinin konusudur. Böylece Amerikalılar Sosyolojiyle, Kültür Antropolojisi arasındaki farkı iyice belirtmiş oluyorlar. Onlara göre: Sosyoloji "Ben" "Başkası" yle topluluk arasındaki münasebeti incelediği halde, Kültür Antropolojisi kültür ile kişilik arasındaki münasebeti inceler, başka bir deyimle gelenekler kolektif tasavvurlar, semboller ve değerlerle uğraşır. Halbuki Fransada bu alan-yani Kültür antropolojisinin konusunu teşkil eden gelenekler kolektif tasavvurlar semboller ve değerler - Sosyolojinin konusudur. Amerikalıların Sosyolojinin konusu olarak kabul ettikleri alan da Fransada "Inter-psychologie" nin kine daha çok uyar.

İşte Mikel Dufrenne "La Personnalité de Base" adlı eserinde Kardiner'in kültür antropolojisini anlatmak için ilkin Amerikan kültür antropoloğlarının dillerinde dolaşan terimler üzerinde durmaktadır. Gerçekten eserinin birinci kısmını : psikoloji - Sosyoloji yaklaşmasına, Sosyal Psikolojiye, Tabiat ve Kültüre, "Sociologie-Psychologique" e ayıran Mikel Dufrenne, ikinci kısımda Kardiner'in Kültür antropolojisinin izahına geçmekte ve kardinerin Personnalité de Base" (Basic personality structure) teorisi üzerinde durmaktadır. Bilindiği gibi bu terim "milli karakter", "zihniyet", "sınıf zihniyeti" v.s. gibi anlamlar taşımaktadır. Dufrenne eserinin üçüncü kısmında da bu teorinin kendine görüşüne dayanan bir yorumlamasını vermektedir.

N. Ş. KÖSEMİHAL

A. R. RADCLIFFE - BROWN VE DARYLL FORDE: Systèmes Familiaux et Matrimoniaux en Afrique, İngilizceden Fransızcaya çeviriyi gözden geçiren Griaule (Sorbonne da Profesör), Paris, 1953, Orta boy, 527 sahife.

1948 yılının Temmuz ayında Unesco, "International African Institute" den Afrika toplumlarının aileleri ve evlenme âdetleri üzerine bir kitap hazırlamasını istemişti.

“Milletlerarası Afrika Enstitüsü” bu teklifi hemen kabul etmiş Oxford Üniversitesi Sosyal Antropoloji Profesörü A. R. Radcliffe-Brown ile Londra Üniversitesi Antropoloji Profesörü ve “Milletlerarası Afrika Enstitüsü” Müdürü Daryll Forde’un nezareti altında, Britanya ve Güney Afrikanın tanınmış bilginlerinin yardımıyla işe girilmiş 1950 yılında da bu incelemeler “African Systems of Kindship and Marriage” adıyla yayımlanmıştır.

İşte yukarıda bildirilen “Systèmes Familiaux et Matrimoniaux en Afrique” adlı kitap bu eserin fransızca çevirisidir. Eser 1953 yılında Gurvitch’in idare ettiği Bibliothèque de Sociologie Contemporaine” serisinde çıkmıştır.

Eser Radcliffe - Brown ve Daryll Ford’un birlikte yazdıkları iki sahifelik bir önsözden sonra Radcliffe-Brown tarafından kaleme alınan 107 sahifalık uzun bir girişle başlamaktadır. Eserin geriye kalan kısmını da Britanyalı ve Güney Afrikalı antropoloji bilginlerinin - çeşitli Afrika kavimlerinin aileleri ve evlenme âdetleri üzerine - hazırladıkları incelemeler teşkil etmektedir.

Radcliffe - Brown önsözünde: akrabalığın bilim gözüyle incelenmesinin öneminden söz açmakta, akrabalığın tanımını yapmakta, akrabalığın temel ilkeleri üzerinde durmakta, Britanya, Amerika ve Afrikadaki evlenme şekillerini, kocanın kadın ve çocuklar üzerindeki haklarını, yasak evlenmeleri, ekzogamiyi, baba ve ananın haklarını, akrabalık sistemlerinin sosyal fonksiyonunu ele almaktadır.

Girişten sonra çeşitli Afrika kavimlerinin aile ve evlenme adetleri üzerine yetkili uzmanların hazırladıkları incelemeler de şöyle sıralanmaktadır:

“Swazilerde akrabalık”, Witwatersrand Üniversitesinde Sosyal antropoloji doçenti **Hilda Kuper** tarafından,

“Nyakyusa’lar”, Rhodes College’de antropoloji profesörü **Monica Wilson** tarafından

“Tswana” larda akrabalık ve evlenme”, Cap Town Üniversitesinde Antropoloji Profesörü **I. Shapera** tarafından,

“Kuzey Rhodésiedeki Lozilerde ve Nataldaki Zoulou’larda akrabalık ve evlenme”, Victoria Üniv. Sosyal Antropoloji Profesörü **M. Gluckman** tarafından,

“Merkez Bantou’larında aile yapılarından bazı tipler”, London School of Economics” de Sosyal Antropoloji doçenti **A. I. Richards** tarafından,

“Ashantilerde akrabalık ve evlenme”, Cambridge Üniversitesinde Sosyal Antropoloji profesörü **M. Fortes** tarafından,

“Yakölerde çifte zürriyet”, Londra Üniversitesinde Antropoloji profesörü **Daryll Forde** tarafından,

“Monts Nubalarda iki taraflı zürriyet”, Dursham Üniversitesinde Antropoloji doçenti “S. F. Nadel” tarafından,

“Nuerlerde akrabalık ve mahalli Cemaat”, Oxford Üniversitesinde Sosyal Antropoloji profesörü E. E. Evans - pritchard tarafından yazılmıştır.

N. Ş. KÖSEMİHAL

MARCEL GRANET: Etudes Sociologiques sur la Chine, Önsöz: L. Gernet, giriş: R. A. Stein, Paris, Presses Universitaires de France, 1953, Orta boy, 301 sahife.

Çinin eski bayram ve şarkıları, Eski Çin'in dans ve efsaneleri, Çin düşüncesi, Çin medeniyeti, Eski Çinde evlilik kuralları gibi eserleriyle tanınan Marcel Granet'nin dergilerde dağınık halde bulunan, pek az kimse tarafından bilinen yazılarının en önemlileri yukarıda adını verdiğimiz kitapta toplanmış bulunuyor.

Vakitsiz ölen bu büyük bilginin “Sinologie” ye getirdiği yeniliğin ve derinliğin sebebini özellikle Sosyolojiye, ve sosyoloji metoduna olan bağlılığında aramalıdır. Gerçekten Granet “Sinologie” bilgisini Edouard Chavannes dan edinmişse kendisini orijinal kılan sosyoloji görüşünü de Durkheim ile dostu Marcel Mauss'dan almıştır.

Yukarıda adı geçen kitabın Önsözünü L. Gernet, girişini de R. A. Stein yazmıştır. İkisi de “Ecole pratique des Hautes Etudes” de Profesördür.

Granet'nin bu kitapta toplanan yazıları da şunlardır: “Çinde bir erkeğin kız kardeşlerin hepsiyle evlenmesi adeti (Polygynie sororale), Çinde kocanın ölen karısının küçük kız kardeşleriyle evlenme adeti (Sororat)”, “Eski Çinde evlenme âdetleri”, “Çin dilinin ve düşüncesinin bazı özellikleri”, “Çocuğun yere bırakılması”, “Hayat ve ölüm”, “Eski Çinde inançlar ve mezhepler” “Klasik Çinde, ölüm törenlerinde elemi biliren, dil”, “Eski Taoculuk hakkında notlar”, “Çin dininin ruhu”, “Çinde sağ ve sol”.

N. Ş. KÖSEMİHAL

CAHIERS INTERNATIONAUX DE SOCIOLOGIE: Sayı XIX, Paris, Presses Universitaires de France, 1955, 188 sahife.

“Ecole Pratique des Hautes Etudes” ün VI inci bölümü (Ekonomi ve Sosyal Bilimler) adına Gurvitch'in idaresinde 1946 yılından beri çıkmakta olan “Cahiers Internationaux de Sociologie” nin elimizde bulunan XIX uncu cildi geçen yılın son ayında basılmıştır. XX inci sayısının da bu yakınlarda çıkmış bulunması lâzım. Henüz elimize geçmedi.